

ŞİİR VE ANLAM

Okday KORUNAN *İstanbul Kültür Üniversitesi

Özet:

Aslında aynı dili konuşanlardan çok aynı duyguları paylaşanların anlaşabileceği ya da ne anlatsak anlatalım, karşımızdakinin anladığı kadar anlaşılabilceğimiz gerçeğini Mevlânâ' dan bir alıntı ile rahatça söyleyebiliriz. Albert Einstein'ın İki kafa arasındaki mesafenin en uzak mesafe olduğu tespiti de unutulmamalıdır. İletişimin bu en gerçekçi bildirimlerini göz ardı etmeksizin yine de anlam arayışlarımızı analitik düzlemde ön yargısız sürdürmeliyiz.

Günümüzde anlam arayan insan, iletişim sırasında araya giren; zaman, sistem, anlayış, fonetik, semantik, sentaktik, düşünce, deneyim, birikim gibi zorluklar karşısında anlam aramaktan vazgeçerek, doğasına düşünce gücüne ihanet ederek, kendi kayboluşunun anlamsızlığını yaşama eklemeyi seçmekte ya da kolayı seçerek anlamı sığlaştırıp “siyah-beyaz”, “sıfır-bir” düzlemine indirgemektedir. Sanat; bu hezeyanı, insani bulamayacak kadar başka insani bir doğaya sahiptir ve bu doğanın derin araştırması içindedir.

Anahtar sözcükler : Şiir, mimesis, poetika.

Abstract:

As we quote from Mevlâna, the people who share the same feelings can understand each other better than the people who share the same language. And as Einstein said, the longest distance is the distance between two heads. Wihout neglecting these most realist items of communication, we should continue our search without prejudice, on an analytic level.

Today, the people who search for the meaning, gives up his search, when he faces with the time, system, understanding, phonetic, semantics, sentactics, thought, experience, betrays his nature, his ability to think, chooses to add the lack of meaning, or reduce the meaning to “black-white, zero-one”. Art has a human nature that would not accept this meaningless, and deals with to search meaning.

Key words: peom, mimesis, poetica

Şiir çünkü şiir;

Hiç bitiremediğiniz, şehvetle okurken, bitmesini hiç istemediğiniz ve her okumanızda ilk kez okuyormuş gibi yüzlerce yeni anlam keşfettiğiniz bir kitabınız oldu mu? Elinizden bıraktığınızda, okuduklarınızı düşünerek gezindiğiniz, sonra içindeki satırları ezberleme telaşına düştüğünüz, sayfalarca konuşulabilecek konuların bir satırda aktarıldığı bilge kitaplarınız olmuştur mutlaka, çünkü şiirden söz ediyorum.

“Seviyorum çünkü çok seviyorum. Kimilerine göre aşkın tanımıdır bu. Buradan şu özdeyişe varılabilir: Şiir şiirdir.” Jean Bancal şiir üzerine yazdığı bir denemede yaklaşık olarak böyle diyor. Şiirdir çünkü şiirdir, şiir olduğu için şiirdir... Ancak bu bakış, şiiri mutlaklaştırmaya, dokunulmazlık zırhı ile kaplamaya ya da onun bilinemez bir şey olduğunu düşünmeye götürmemeli bizi. Bakın bir başka yazar Thierry Maulnier’ de “Şiir ve Büyü” diye çevrilebilecek bir denemesine şu sözlerle başlıyor: “Şiir başka yerdedir... Şiirden söz eden, özellikle ozan bile olsa, bilmediği bir şeyden söz eder, bununla birlikte yine de şiirden söz etmek gerekir, çünkü o vardır.” Yıllar önce okuduğum ve etkilendiğim Ramis Dara’nın “Şiir Çünkü Şiir” adlı kitabının sunumu okuduğunuz paragrafla başlıyordu.

Âlimi arif eden mademki aşktır. Şiir için de aşk gerekir;

O halde onu aşkla sevmek için poetikasını öğrenmek, tanımak, eleştirisini okumak da gereklidir. Bu ilginin aşk olduğu o zaman inandırıcı olabilir. Yoksa şiir; üzerinde düşünülmeden okunacak, aşk gerektirmeyecek kadar sentetik, sandığımızın ötesinde, demode bir tekerleme, şarkı sözü, ticari sömürü nesnesi ya da sanal bir şey midir? Uzak aç bir bakışla; bir kuşak için vazgeçilmez olan şiir, bir diğeri için okumaya değmeyecek, müzelik, melankolik, sıradan, çöp ya da küfür etmek için kullanılacak bir kılavuz olarak algılanır hale mi gelmiştir?

Gayret olmayan yerde hayret yaratılamıyor;

Camus; “Henüz arayan birinin, hemen sonuç çıkarması istenir. Binlerce ses ona bulduğunu söyler, o yine de bilir, aradığı bu değildir.” der.

Herkesin şiir yazdığı bir coğrafyada şiir ve şiir üstüne okumamanın (!) gelenek olduğunu unutarak, sizleri bir yolculuğa davet etmek istiyorum. (Paragrafta yer alan tezime şairler alınmayacaklardır. Çünkü şiir yazmakla, şair olmak arasındaki fark özellikle şairler tarafından çok açıktır).

Şiirli söz replik:

Aristoteles bilebildiğimiz ilk estetik kitabı Poetika adlı eserinde ozandan ve şiirden söz eder. Aslında sözünü ettiği dram sanatıdır. Mimesis; taklittir. İçinde yer alan söz, şiir. Yazarlar, ozan. Şiirli anlatı, destan. Kabaca; Oyun - (Mimesis); “taklit” –(temsil)- dir. Aristoteles; “Epos, tragedya, komedy, dithyrambos şiiri ile flüt, kitara sanatlarının büyük bir kısmı, bütün bunlar genel olarak taklittir (mimesis).

Ancak adı geçen bu sanatlar, şu üç bakımdan birbirlerinden ayrılırlar: Taklit etmede kullanılan araç bakımından, taklit edilen nesnelere bakımından, taklit tarzı bakımından.

İster bir sanatçı yetisi, isterse alışkanlığa dayanan bir ustalıklı olsun, bazı sanatlar renkler ve figürler aracılığı ile taklit eder. Bazı sanatlar ise ses aracılığıyla taklit eder; buna göre de bütün adı geçen sanatlarda genel olarak taklit, ya ritim ya söz, ya da harmoni aracılığıyla gerçekleştirilir. Öyle ki bu üçü ya ayrı ayrı, ya da birlikte kullanılır...” der. (Aristoteles-Poetika- İ. Tunalı)

Şiir ayrıca “ölçü” yü de kullanır.

Her şey taklitle başlar;

Bir “eylem” olan taklit; Bir “eyleyen” (oyuncu). Ve “eylenen” (Öykü-“Metin”- Biçim- İçerik). Bir de seyreden (eyleyen ve eylenen’i) dizgesini bizlere sunar. Bu dizge; “ anlatan-anlatılan-anlam katan” şeklinde de yorumlanabilir. Özü iletişimdir. İletişim: Medyum

(Verici) –Medya (Mesaj- Araç)- Alıcı (Bilgilenen- Anlam katan) Üçlemesinde aktarılmaya çalışıldığı gibi.

Seyreden kavramı; önceleri (Ritüelin bir parçası olarak)etkin bir katılımcı iken sonraları “eğlenen” e dönüşerek edilgen bir katılımcıya, daha sonraları zaman zaman entelektüel bir sorgulamacıya dönüşerek; düşünen, sorgulayan, bütün bunları keyif alarak yapan felsefi bir hazcı olma yolunda ciddi mesafe kaydetmiştir.

Günümüzde; sunulan yaratı alımlayıcısının yaratıcı katılımı ve katkısı ile zenginleşmediğinde, yaratıcı süreç gerçekleşmiş sayılamayacaktır.

Dinin, eğlence ve eleştiriye dönüşmesi sanata aralanan kapıdır. (Eski Yunan’dan günümüze.) Bu kapı mitlerin sanata dönüşümünü de açıklar. Sanat yeniden o ilk zamanı canlandırma gücü olarak din dışı yaratıcı bir haz haline gelmiştir.

Gerçekler masal olduğunda, yeni masallar yarının gerçeklerini kurarlar;

Şiir bu noktadan bir bakışla dün olduğu gibi bugünde yarınların inşasına önemli katkılar sağlamaya devam edecektir.

Sanat; değişimi, Tiyatro; tüm eski sanatları içinde barındırır. Şiir tiyatro sanatının tarihi içinde kendini hep var etmiştir. O günümüze kadar gelen sahnedeki şiirdir, şiirli sözdür, repliktir. Öyle ise sahnedeki söze biraz daha yakından bakalım; Şiirin poetikası ile tiyatro sanatının ortak yanlarını şiirli bir dil olan sanat kavramı ile yoğurarak bir analiz yapmayı deneyip, şiir ve anlam kavramları üzerine yoğunlaşalım.

Şiir ve Anlam:

Şiir; Konuşmanın yaratmak olduğu o asıl zamana dönüşür. Nesne ile isimi arasına giren bilinçli anlam çoğaltmadır. İmgedir. Kendi dilini üreten yaratıcı gerilimli alandır... Şiirsel yaratı dile saldırı olarak başlar, şiirin içinde karşıt düşünceler barınır, tartışma vardır.

Şair ve okur tek bir gerçekliğin iki hareket noktasıdır. Aralarındaki alan şiirin kendini var ettiği gerilimli şiir alanıdır. Anlamı kendi varlığındadır.

Hümor” şiirin etkili silahlarından biridir. Şair pazardan sözcük seçmez, o kendine ait sözcükler arasında kararsız gezinir. Sözcük, kuyumcu terazisinde tartarak mısrasına eklediği bir kıymettir.

Şiir; bir haykırıştır. Yaşamdır. Yaşanmışlıktır. Duyarlı bir gözlemdir...

Okur, şairin deneyimlerini yeniden üretir. Şiir gelişimdir, geliştirir.

Rilke, “Genç Şaire Mektuplar “ adlı eserinde “yalnızlığımıza sevinin, bunun nedeni olan acınızı, güzel sesli bir kâğıt olarak taşıyın.” der.

Valéry; Şiir, “Bir haykırışın gelişmesidir.” diyerek şiirin altındaki yaşanmışlığa derin bir vurgu yapar. Şiirin içinde bilginin kaynaklarından sızan damlacıklar vardır. Okur şiirle buluştuğunda şairle ve üretilmiş eserle de buluşacaktır. Bu yoğun bir içe dönme. Hakikati arama yolculuğudur.

Ergin metinler yazabilmek için ezberden kurtulmuş ergin beyinler olmak önemlidir. Ergin metinler ergin beyinlere sahip okurunu arayacaktır. Kendi okurunu yaratacaktır.

Octavio Paz; “Şiir bilgidir, kurtuluştur, güç ve terk ediştir. Dünyayı değiştirebilecek güçte bir eylemdir.” der. Şiir dünyayı değiştirir mi? Bu soru her ne kadar yoruma açıksa da zihinleri değiştireceği, zihniyeti zorlayıcı bir güç olduğu gerçektir.

Aristoteles; “Homeros ve Empedocles arasında ölçünün dışında hiçbir ortak nokta yoktur, bu nedenle ilki şair, ikincisi ise fizyologdur.” der. Haklıdır; Her şiir daha doğrusu ölçü yasaları ile kurulmuş her ürün-şiirsellik içermeyebilir.

Şiir ölçüdür sözü bu anlamda, etik alanda kullanımının dışında “ölçülüdür”, ölçü barındırır noktasında bir anlam taşır. Sanat alanında “ölçü” den vazgeçilemeyeceği de bir başka gerçektir.

“Şiir tekniği” aktarılabılır değil, kavranılabılır bir şeydir. Çünkü formüllerden değil, sadece yaratıcısına hizmet eden buluşlardan meydana gelir. Bu yüzden şairliğin okulu yoktur. Diploma gerektirmez. Şiir dudaklarda gezinmeyi bekler. İcazetini varlığından alır. İnsan dünyası anlamlar evrenidir. Bu dünya, belirsizliklere, çelişkilere, çılgınlıklara veya şaşkınlıklara katlanabilir, fakat anlamsızlığa asla katlanamaz.

Sözcükler, sesler, renkler ve diğer katkılar şiirsel döngünün içine girer girmez bir dönüşüm başlar. Anlamın ve iletişimin aracı oldukları gerçeğini yitirmeksizin sözcükler “bir başka şeye” dönüşürler. Bu dönüşüm teknolojiye olduğunun tersine, özgün doğallığı terk edilmiş değil ona geri dönüştür. “Bir başka şey” olmaktır. Bu gerçekten ve asıl olarak, o şeyin ta kendisi olmaktır.

Şiirsel sözcük birbirine karşıt sayısız anlamı içinde taşır, İşte o kendisidir; ritim, renk, anlam ve aynı zamanda başka bir şey olan; imgedir.

Şiirsel eylem; taşı, rengi ve sesi imgeye dönüştürür. İmge olma niteliği ve bu imgelerin seçkin birlikteliğinin dinleyici veya izleyicide uyandırdığı tuhaf güçtür tüm sanat yapıtlarını şiire dönüştüren.

Şiir tarihin mekanik bir yansıması değildir. Şiir ve tarih arasındaki ilişki çok daha derin ve karmaşıktır. Şiir değişir, fakat şiirin gelişmesi veya gerilemesi söz konusu değildir. Gerileyen olsa olsa toplum olabilir. Kavramlar içi boşalarak algılandığında; çarpıtılmaya, anlam kaymalarına zemin oluşur.

Kimi zaman zor şairler üstün görünür;

Bu yaklaşım bir bakış hatasıdır. Çevrelerindeki dünyaların aşağıda olmalarından kaynaklı bir değerlendirmedir. Şiir iletişim kurmak ister, şair bu iletişimi. Şiir okuyucusunu arar. Şairin yalnızlığı bu noktadan bir bakışla açıklanamaz.

Ritim: Bir dizede, bir notada vurgu, uzunluk veya ses özelliklerinin, durakların düzenli bir biçimde tekrarlanmasından doğan ses uygunluğu, tartım, dizem. Anlamına gelmektedir.

Konuşma dili ritimlerle hareket eden bir canlılar evrenidir, tıpkı yıldızların ve bitkilerin de ritimle hareket ettikleri gibi. Zaman ne bizim dışımızdadır ne de bir saatin akreple yelkovanı gibi gözümüzün önünden akıp gider; Zaman bizleriz ve geçip gitmekte olan da yıllar değil kendimiz.

Şiir zamanı bulmak, destansı o ilk zamanı yeniden kurgulamak isteğindedir. Tragedya, epos, müzik ve şiir (dithtrambos, nomen) bir anı, bir hareketi tekrarlayarak bir bakıma ilk ve en eski olanı yeniden yaratma eğilimi taşır. Şiirin zamanı saatin zamanından farklıdır. “olan oldu.” der insanlar, şair içinse olmuş olan, tekrar olacak ve yeniden yaşanacak olan şeydir.

Bir dudak onun ritmik ifadelerini tekrarlar tekrarlamaz şimdiki ana dönüşen ilk ve en eski zamanın taklididir yazdıkları. Bu ritmik ifadeler dizelerdir ve dizeler zamanı yeniden yaratırlar.

Aristoteles, sonuçta şiirin kaynağı, her ikisi de doğal olan iki özel nedene dayanır der; “ ilki, çocuklukta başlayan taklide dayalı yeniden üretme isteği ki, bu onu hayvandan ayırır, insan öğrenmenin ilk adımını taklit ederek atar. İkincisi de taklit etmekten duyduğu haz. ” Daha sonra, taklide dayalı yeniden üretmenin asıl hedefinin benzerlikler ve karşılaştırmalar yoluyla kavrama olduğunu ekler.

Şiirin en temel aracı benzeşimdir, Çünkü imgeler şairlere “bunun” “ötekine” benzer olduğunu söyleme olanağını verir. Bütün zamanların öldüğü gibi “İyi geçen” zaman da ölür. Ölmeyen “efsanevi zamandır”. O tekrarlanır ve yeniden yaratılır. Efsanevi zamanı bütün diğer zamanlardan ayıran şey, onun ilk ve en eski zaman oluşudur. Zamanı ölçülendiren ritim bir

anlamdır ve bize “bir şey” söyler. Öyleyse sözel ve ideolojik içeriği ile de birbirinden ayrılamaz söyledikleri.

Dil insandır ama ondan da öte bir şeydir aynı zamanda. Şiir taklide dayalı bir yeniden üretmedir. Çocuklar, ilkel insanlar kısacası en derinlerde yatan doğal eğilimlerin akışını özgür bırakan bütün insanlar gibi şairin de taklitçiliği meslek edinmiş olduğunu kabul etmek hiç de çelişkili bir durum değildir.

Valéry; düz yazıyı yürüyüşe benzetirken, şiiri dansa benzetir. Şiir kendisini kapalı bir düzlemde gösterirken, düzyazı açık ve doğrusal bir şekilde gelişir.

Şair benzetiş yoluyla yaratır. Onun modeli, dili hareket ettiren ritimdir. Ritim bir mıknaştır. Şair ritmi, ölçü ve uyak gibi araçlarla yeniden yaratırken sözcükleri davet eder. Kısırlığı bolluk ve bereket izler ve bentlerin kapıları açılır açılmaz sözcükler ve ifadeler dört bir yana saçılır.

Şiirsel yaratış sihir ve büyüye benzer, şairin tavrı da bir büyücününkine. Şiir sihir ve büyü olmasa da şair heceler ve rastlantısal serpiştirmelerle dilin gizli güçlerini uyandırır; ritimleri kullanarak dili büyüler. Bir imge bir başka imgenin içinden fışkırrır.

Şiirin dili şairin dili kendi içindedir ve yalnızca onda açığa çıkar:

Ritim sadece dilin en eski ve kalıcı unsuru olmakla kalmaz, aynı zamanda konuşmadan da önce gelir. Dil, ritim olmak ister. Sözcükler yerçekiminin gizli yasasına boyun eğresine kendiliklerinden şiirselliğe geri dönerler. Bütün düz yazıların yüreğinde, söylemin baskısıyla biraz zayıflamış da olsa, görünmez bir ritmik akış dolaşır. Ve düşünce de, sonuçta dil olduğundan, dilin çektiği acıları çeker. Düşünceyi özgür bırakmanın yolu ritme geri dönmektir. Düzyazı gecikmiş bir biçimdir. Düşünceye ve dilin doğal eğilimlerine duyulan güvensizlikten doğmuştur. Şiir bütün dönemlere aittir; insanın en doğal ifade

biçimidir. Onun başlangıcı ve sonu dilin başlangıcı ve sonu ile iç içedir. Bu yüzden şairlere sıfat takmak sakıncalıdır. İnsan ya şairdir ya da değildir.

Her sözel ritim bir imgedir. İçinde şimdi ya da daha sonra ortaya çıkacak şiirsel bir ifade bulundurur. Dizenin ne olduğunu bize sadece ritmik bir bütün olan ve anlam taşıyan imgeler söyleyebilir. İmge sözcüğünü, şairin söylediği ve hep birlikte şiiri oluşturan bütün sözel biçimleri, ifadeleri veya ifade gruplarını anlatmak için kullanırız.

Büyü ve şiir;

İnsanla dünya arasındaki, bilinçle varlık arasındaki, varlıkla varoluş arasındaki nihai birlik, insanın en eski inancı, bilimin ve dinin kökenidir: büyü ve şiir.

Bütün çabalar o eski patikayı, her iki dünya arasındaki yitirilmiş ilişkiyi bulmak içindir. Şair bize dünyayla ve kendimizle ilgili bir şey söyler ve bu şey, saçma görünse de, gerçekten bizim ne olduğumuzu açığa çıkarır. Bizim yaşadığımız gerçeği imge yeniden yaşar ve oluşturur. Şiir bize unuttuğumuz her şeyi hatırlatır: Gerçekten biz olduğumuz şeyi.

İmge kendi kendini açıklar;

Söylemek istediği şeyi kendi dışında hiçbir şey söyleyemez. Anlam ve imge aynı şeydir. Bir şiirin kendi imgelerinden başka bir anlamı yoktur. Şiirin büyü eli dile dokunduğunda o artık ne bir dildir, ne de akıcı ve ifade edici bir simgeler yumağı. Şiir dili aşar. Sözcüklerin içinden doğan şiir, sözcükleri aşan bir biçimde ortaya çıkar.

Dil gösterir ve temsil eder; şiir ne açıklar ne de temsil eder; o şeyin kendisidir. Gerçekliğe gizli göndermeler yapmaz, onu yeniden yaratmaya çalışır ve bazen de bunu başarır. Şiir olanı değil olabileceği söyler.

Çözümlemeci bir yöntemle anlam kavramı pek çok anlam kategorisi içinde incelenebilir;

****Genel Anlam;***

Kişiye göre anlamlandırmadır.

*Bilişsel anlam:

Söylenenin doğruluğu üzerinden anlamlandırmadır.

* Olgusal Anlam:

“Bilişsel anlam” ile “Genel Anlam” arasında bağ kurarak her ikisinin de üzerinden anlamlandırmadır.

*Formal Anlam:

Sunumun içerdiği mantıksal önermenin ifade ettiği içerik üzerinden anlamlandırmadır.

*Bildirici veya İfade Edici Anlam:

İfade edenin verdiği resim ile anlamlandırmadır.

*Sözde Anlam:

“İfade edici” anlamla birlikte “bilişsel” anlamın birleştirilmesi yolu ile anlamlandırmadır.

*Kaplamsal Anlam:

Bir ifade ya da sınıfın yaptığı göndermeler üzerinden anlamlandırmadır.

* İçlensel Anlam:

Sınıf ya da toplumun değerleri üzerinden anlamlandırmadır.

* Sözlüksel Anlam:

Sözlükler üzerinden anlamlandırmadır.

*Betimleyici Anlam:

Sözcüğün uygulanabildikleri üzerinden anlamlandırmadır.

*Duygusal Anlam:

İnsani duygusal katkılar ile anlamlandırmadır.

*Sentaktik Anlam:

Dil kurallarına bakarak anlamlandırmadır.

*Semantik Anlam:

Dil kuralları bakımından anlaşılır bir ifadenin doğruluk değeri bakımından sahip olduğu anlam yönünden anlamlandırmadır.

Anlama felsefi açıdan bakılacak olursa;

*Deneyden önce ve deneyden sonra.

*Semboller üzerinden.

*Referanslar yoluyla.

*Dilsel gösterge ve sembollerle.

*İletişimsel yolla.

*Örneklemelele.

*Kullanılan dil ile.

*Zihinsel çağrışımlarla.

Anlam arama teknikleri üzerinden anlam arayışlarımızı sürdürebiliriz.

Sonuç:

Şiir sanatında; “Mesele esasen müşahhas (somut) malzeme ile mücerret (soyut) olan hayali yaşatabilmektir. Şiir kelimelerin bir araya gelmesinden hâsıl olan büyük bir kelimedden başka bir şey değildir.” diyen, Asaf. Hâlet Çelebi'nin bu son cümlesi, Tanpınar'ın Mallarme'den aktardığı, “Mısra, birçok kelimelerden yapılmış, hususi bir dalgalanması olan tek ve uzun bir kelimedir.” cümlesiyle hemen hemen aynıdır.

Babayef, Nazım Hikmet şiirinden bahsederken; “Gerçek şair kendi aşkı, kendi mutluluğu ve acısıyla uğraşmaz. Onun şiirlerinde halkının nabzı atmalıdır...” der. (Babayef, *Nâzım Hikmet*, ss. 140-141)

Nazım Hikmet; “Şairin dünyası, en az, bir romancının dünyası kadar büyük olmalı... Metodoloji bakımından ayrılrsa bile, gerçekte iç âlem dış âlem diye bir şey yoktur, şairin iç

âlemi gerçekte dış âlemin bir inikâsından [yansımasından] başka bir şey değildir, bundan dolayı da dış dünyası dar olanın, iç dünyası da daracık olur.” der. (*Memet Fuat'a Mektuplar*, s.70)

Lautréamont; “Şiir bir gün herkes tarafından yazılabilecek” derken, aslında konuşmanın yaratmak olduğu o asıl zamanı kast etmektedir.

Günümüzde, sanatçının üretirken düşünüp kattıkları ile onu kullananın amaçları teknik açıdan farklı noktalarda da olsa, kesiştiği kadar, özellikle sanatın bilgisine uzak pratiklerde keşşemeye de biliyor. Anamlar denizinde yeni anamlar kuran zihinsel bağ değışen durum ve olaylar karşısında değışik anamlar yaratmayı, iletişim kazası sayılabilecek anlam kaymaları içeren algı yanımları üretmeyi kolayca başarabiliyor. Bu anlam kaymaları Anakronizma’ lar, semiosis’ ler, bilgiden uzak anlam arayışları şiiri anlamsız söz dalaşlarının malzemesi halinde kullanımlara açabiliyor. Şiir, cımbızlanmış dizeler halinde amacının dışında kullanılabilir. Şiiri kendinde seven totoliter kimlikler, onu kullanarak sanatı ve şiiri propaganda malzemesine dönüştürebiliyor.

Rilke; “Eğer insanlarla (!) paylaşabileceğiniz bir şey yoksa o zaman yokluğuna katlanamayacağınız şeylere yaklaşın.” diyor. Bilim ve Sanat; edebiyat- şiir-öykü- roman - hikâye, dans, müzik, tiyatro-opera-bale, resim, heykel, mimari, sinema, fizik, kimya, biyoloji matematik v.s işte böyle insani yokluğuna katlanılamayacak alanlardır.

Şiiri kullanmak özürlüğüne sahip olduğumuz açık. Onu sevmek ve dünyası ile buluşmak insani bir gereklilik. Ortak akıl, algı kirliliğine çözüm olabilir. Kültürü var eden taklit bu yolda önemli bir ilk olarak değerlendirilmelidir. İnsan aklını ön sıraya koyan Eski Yunan düşüncesi bu anlamda bütün (Küçük “r” harfi ile) rönesansların ekseninde yer almıştır.

Oyun kavramını “Taklit’i” yaratıcı insan aklının bilimsel doğal olgusu olarak kavradığımızda; dil şiir, sanat ışık, bilim yol gösterici olacaktır.

“İnsanı değiştirmek insan olmaktan vazgeçmektir.” Sözü; sonsuza değin hayvan masumiyetine gömülmek demektir. Buradan herkes kendince bir anlam çıkarabilir...

KAYNAKLAR:

ARISTOTELES (1983), *Poetika*, Çeviren: İsmail Tunalı. Remzi Kitabevi, İstanbul

BABAYEF, Ekber(1965). *Nazım Hikmet Bütün Eserleri*. Sofya Baskısı özel koleksiyondan

BATUR, Enis (1993), *Şiir ve İdeoloji*, Mitos Yayınları İstanbul

CEVİZCİ, Ahmet (2000), *Felsefe Sözlüğü*,. Paradigma Yayınları, İstanbul

DARA, Ramis (1998). *Şiir Çünkü Şiir*, Broy Yayınları İstanbul

HIKMET, Nazım (1998), *Mehmet Fuat’a Mektuplar* Adam Yayınları İstanbul

İNCE, Özdemir (2008), *Şiirde Devrim*. İş Bankası Kültür Yayınları İstanbul

OKTAY, Ahmet(2001), *Şairin Kanı*. YKY Yayınları, İstanbul 2001.

ÖZER, Kemal (2000), *Şiiri Sorgulayan Yazılar*, Yordam Yayınları İstanbul

KAYIRAN, Yücel(2007), *Felsefi Şiir*, Yapı Kredi Yayınları İstanbul

RILKE,Rainer Maria (2002), *Genç Bir Şaire Mektuplar*, Çeviren: Kamuran Şipal Cem Yayınevi, İstanbul

PAZ, Octavio (1991), *Şiir Nedir?* Çeviren: Ömer Saruhanlıoğlu. Era Yayıncılık İstanbul

